

Hørings svar fra pårørende Ane Ramm

Som ung, kan man være nysgjerrig og usikker, samtidig som man har et ønske om å passe inn og føle tilhørighet. Noen ganger tar unge valg som skal vise seg å få så store konsekvenser at de ikke står i forhold til det de faktisk gjorde. De fleste brukere som ferdes i de åpne rusmiljøene har kompleks posttraumatisk stressdiagnose. Ikke på grunn av egenskaper ved stoffene, men grunnet egenskaper ved norsk ruspolitikk eller oppvekstmiljø.

Ringvirkningene av dagens ruspolitikk er så store at de er vanskelige å ta inn over seg. Den inneholder så mange paradokser, at konsekvensene blir vanskelige å forklare – og forsvare. I sentrum av denne runddansen, hvor vi på den ene siden finner det genuine ønsket om å hjelpe, og på den andre siden det like genuine behovet for rettferdig å kunne straffe, står min datter og jeg, i likhet med titusener av andre brukere og deres pårørende – barn, søsken, foreldre og besteforeldre.

Pålegget om obligatorisk oppmøte hos en hjelper i bydel eller kommune ER et kraftig virkemiddel. Hvis du er i tvil, kan du se for deg at Akans representant på arbeidsplassen pålegger deg et obligatorisk møte med personalsjefen fordi du tok et glass rødvin ved forrige sosiale jobbtilstelning. Å bli fratatt stoff du er avhengig av, og som du i sakens natur har måttet tilrøve deg på ulovlig vis fordi du er avhengig av dem og ikke får dem på resept, er dobbel straff.

Å tro at strafferettslige tenkemåter og arbeidsmåter som avhør og gebyrer bidrar positivt til åpenhet om psykisk helse, faller på egen urimelighet.

Når det gjelder terskelverdiene, er det befriende å lese et offentlig dokument som grundig gir innsikt i stoffenes ulike egenskaper og skadepotensial og ikke slik vi er vant til å få dem presentert fra politiet: narkotika er narkotika. Det er ikke de foreslåtte terskelverdiene

som gir profitt. For å kunne mene noe om disse, kreves for øvrig både bred kunnskap og dybdekunnskap. Kunnskap om utvikling av toleranse og kunnskap om blandingsbruk – innsikt i hvert enkelt individs bruksmønster. Denne type oversikter og innsikter finnes ikke, blant annet grunnet fraværet av muligheten til å være åpen. Det nærmeste vi kommer, er statistikkene over OD-dødsfallene. Disse sier noe om hvilke stoffer som fantes i kroppen ved død tidspunktet. Men det er også alt. De sier ingenting om motiver for overdosedødsfall, mengder eller hvilken dose som var den dødelige ut i fra avdødes toleransenivå. Det sentrale spørsmålet vi må forholde oss til, er derfor spørsmålet om hvem som rammes hardest dersom de foreslåtte terskelverdiene i NOU-en reduseres. Det er jo fremdeles forbudt å bruke, kjøpe og selge illegale rusmidler. Unge og andre ER ivaretatt. De som rammes hardest ved en innstramming av terskelverdiene, er de tyngste brukerne, den samme gruppa et samlet storting stilte seg bak da de tilsluttet seg ideen om en rusreform.

NOU-en avspeiler verdier som er et godt utviklet demokrati verdig, et demokrati tuftet på verdier som fremmer rettferdighet og likhet for loven. Derfor stiller jeg meg hundre prosent bak rapporten. Rusreformutvalget har evnet å beholde fokus, ikke bare på mandatet, på Høie eller på partipolitikk, men på selve kjernen i problemstillingen, på detaljene og på det store bildet. Der psykisk og fysisk syke møtes med kunnskap og ny teknologi, viser utvalget til hvilke endringer som må gjøres for at vi som samfunn også skal kunne likebehandle ruspasienter – de som vi i frykt og bekymring og ut i fra behovet for å vise handlekraft gjorde til narkomane.

Rapporten konkretiserer avkriminalisering i praksis. Som pårørende håper jeg derfor at den vedtas i sin helhet. Det vil være behov for både utvikling og forbedring uansett. Utfallet hviler nå på den enkeltes evne til å ta innover seg det ideoende paradokset vi har

viklet oss inn i og som er basert på det falske, eller rettere sagt, det politisk bestemte premisset, om at ruspasienter først og fremst er kriminelle.

Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på www.regjeringen.no.

